

RUUKKU Taiteellisen tutkimuksen kausijulkaisu
Studies in Artistic Research
Tidskrift för konstnärlig forskning

Numero 1 (2013)

KOKEMUS JA KOKEELLISUUS TAI- TEELLISESSA TUTKIMUKSESSA

Puheenvuoro
ruukku.journal.fi

Matkalla menneeseen ja tulevaan

HARRI LAAKSO

Taiteellisen tutkimuksen aikamuodossa on jotain arvoituksellista. Jos teokset kohdataan nykyhetken välittömyydessä ja lastattuna menneisyyden naarmuilla ja arvilla, niin taiteellinen tutkimus ennustaa myös mahdollista tulevaa. Sellainen on sille tekojen (faktojen) ja kuvittelun (fiktion) suhde.

Tiede – yksi taiteellisen tutkimuksen peleistä ja majakoista – muokkaa tekoja tiedoksi. Näin tapahtuu kenties taiteellisessa tutkimuksessakin: tutkimuksena taiteellinen kokeilu ja kokemus avartavat tiedon horisonttia, valaisevat jotain aiemmin synkkää aluetta – nimeävät tiedoksi sellaista, mikä ei tunnistanut itseään tietona (ei tiennyt tietävänsä).

Tieto on kuitenkin myös poissulkemisen menetelmä, jossa kaikki epävarma, aavistuksenomainen ja tiedon muotoon sopimaton jää ulkopuolelle, etäännyvän horisontin taakse. Siksi – aluksi leikkisästi ja sitten vakavammin – ehdotan, että taiteellinen tutkimus on *science fictionin* kaltaista, perustuen tosiseikkojen, toiveiden ja visioiden sekoittumiseen sekä tuntemattoman kartoittamiseen. Tässäkin, niin kuin usein scifissä (tai vaikkapa fysiikassa, jossa usein ennalta lasketaan jonkin hiukkasen olemassaolo, vaikkei sellaista voisi vielä mitatakaan) tuo kuviteltu tai laskennallinen saattaa toteuttaa itsensä vasta vuosien päästä. Imaginaarinen on kuitenkin todellista, jo kuvitelmana.

Tämä taiteelliseen tutkimukseen sisäänkirjoitettu imaginaarisuus johtuu paitsi teoksien avaamista kuvittelun avaruuksista (näinhän tapahtuu taiteessa aina) myös siitä, että taiteellisessa tutkimuksessa toimijoiden luonne on aina vasta määrittymässä. Tällaisia tutkimuksen alla olevia toimijuuksia ovat paitsi tekijä myös teoksen "itsensä" materiaalisuus ja sitä ympäröivän elävän maailman prosessit. Vielä ei ole mitenkään yksiselitteisen selvää kuka taiteellisessa tutkimuksessa puhuu, kuka tutkii. Vastavuoroisesti taiteellinen tutkimus antaa salakavalaasti ääntä niille muodoille, jotka muunlaisessa tutkimuksessa ovat usein vaiti – kaiken kielellisen tutkimuksen metaforisuudelle.

Taiteellinen tutkimus luo aistimellisen suhteen ja aiheuttaa kitkaa – *science friction* – tiedon kasaantumiselle. Se koostuu "kitkaeleistä", jotka tarvitsevat puheenvuoroilleen ja vuoropuhelulle oman foorumin ja astian.

Pidän kovasti sanasta "ruukku". Siinä kaikuu menneen ikaikainen tekniikka, savisen maan tomu, ja samalla jotain edelleen täysin käyttökelpoista. Ruukku ylittää ajan. Ruukkuihin säilömmme asioita ja ruukun sirpaleista, silloin kun asioilla on

jo uusi muoto, luemme vielä joskus menneisyyttä. Kaiken sen avaruudellisen matkailun jälkeen, jota taiteellinen tutkimus on.

6.11.2013

RUUKKU – Studies in Artistic Research. Julkaisija: Taideyliopisto, Aalto-yliopisto, Lapin Yliopisto. www.ruukku.journal.fi

Tämä puheenvuoro julkaistiin alun perin verkkosivumuotoisena. Tämä PDF on luotu vuonna 2026, ja siinä on alkuperäisestä poikkeava ulkoasu.

Tekijänoikeus ja lisenssi: Tekijänoikeus pysyy tekijällä. Julkaisija soveltaa numerosta 15 eteenpäin Creative Commons -lisenssilauseketta: Kaikki tämän kausijulkaisun sisältö, pois-sulkien yksittäiset logot, kuvat, ääni- ja videotiedostot ja muut taiteelliset tuotannot on lisen-soitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen -lisenssin alle.